

ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการที่มีต่อการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ระดับอนุบาล 3

The Effects of Project-Based Learning on the Social Development of Third-Year Kindergarten Students

พรธิษา พุทธเกื้อ¹

Prontisa Phutthakeue¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ และ 2) ศึกษาพฤติกรรมการพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 25 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ 2) แบบประเมินพัฒนาการด้านสังคม และ 3) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. พฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบโครงการ พัฒนาการด้านสังคม เด็กปฐมวัย

โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, Srithammarat Suksa School, Office of the Private Education Commission

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: พรธิษา พุทธเกื้อ, buajaaa@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 22 มกราคม 2569 วันที่แก้ไขบทความ (Revised) 6 มีนาคม 2569 วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 7 มีนาคม 2569

ABSTRACT

This research objectives were to: 1) compare the social development of early childhood children before and after receiving project-based learning experiences and 2) examine the social developmental behaviors of early childhood children during the implementation of project-based learning experiences. The sample consisted of 25 early childhood children aged 5–6 years, who were studying in Kindergarten Level 3 during the first semester of the 2024 academic year at Sritammarat Suksa School, Mueang District, Nakhon Si Thammarat Province. The participants were selected using cluster random sampling, with the classroom as the sampling unit. The research instruments included: 1) project-based learning experience plans, 2) a social development assessment form, and 3) a social developmental behavior observation record form. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The research findings were as follows:

1. The social development of early childhood children after receiving project-based learning experiences was higher than before at the level of .05 significance.
2. The social developmental behaviors of early childhood children who participated in project-based learning experiences showed improvement.

Keywords: Project-based learning, Social development, Early Childhood

ภูมิหลัง

เด็กปฐมวัยเป็นวัยแห่งการพัฒนาที่สำคัญของพลเมืองไทย และพลเมืองโลกในอนาคต กระทรวงศึกษาธิการจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่ดีสมวัย ซึ่งเด็กปฐมวัยควรเป็นวัยแห่งการเริ่มต้นในการปูพื้นฐานให้เกิดคุณลักษณะสำคัญของเด็กในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ เป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมือง คุณภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็ก สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยกำหนดให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยและมีความพร้อมในการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

ปัจจุบันเด็กปฐมวัยมีการเรียนรู้และเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างง่ายดาย โดยเฉพาะโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smart Phone) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่พ่อแม่ และผู้ปกครอง ให้เด็กเข้าถึงจนไม่สามารถดึงความสนใจของเด็กออกจากเทคโนโลยีเหล่านั้นได้ และเด็กเข้าถึงเทคโนโลยีอย่างไม่มีแนวทางและกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์ จากครอบครัว หรือจากการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้จากโรงเรียน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้และการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การศึกษาข้อมูลสถิติผลการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัย อายุ 3–6 ปี รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา 2566 พบว่า ระดับพัฒนาการเรียงลำดับคุณภาพจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสติปัญญา และพัฒนาการด้านสังคม ตามลำดับ (โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา, 2566, หน้า 26) และการศึกษาบันทึกผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูประจำชั้นทุกระดับ ส่วนใหญ่ให้ความเห็นในกลุ่มเด็กที่มีปัญหา ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ คือ เด็กขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ เด็กไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่มได้ มีการทะเลาะด้วยการพูดให้ผู้อื่นเสียใจ เป็นต้น (โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา, 2567, หน้า 17)

กระทรวงศึกษาธิการได้ระบุความสำคัญของพัฒนาการทางด้านสังคม ดังจะเห็นได้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2566) ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยกำหนด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-6 ปี คือ เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา, 2566, หน้า 16-18) ซึ่งตรงกับทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริคสัน (Erikson, 1993, pp. 23-47) สังคมของเด็กอายุระหว่าง 3-6 ปี เด็กจะพยายามสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง สามารถแสดงความรู้สึกและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้เด็กสามารถพัฒนา ความช่วยเหลือ ความร่วมมือ เป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีได้ ส่งผลให้เกิดความคิดและจินตนาการ กล้าแสดงออกมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย และเด็กในวัย 5-6 ปี เป็นวัยที่เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากสิ่งรอบตัว เด็กวัยนี้จึงชอบเล่นเป็นกลุ่มมากกว่าเล่นคนเดียว ต้องการตัวแบบด้านสังคมและจริยธรรม เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมเพราะเด็กเริ่มมีการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เลือกเพื่อนของตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่นได้รู้จักการให้และการรับ ดังนั้นครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้เด็กเกิดความไว้วางใจในผู้อื่นเมื่ออยู่ร่วมกัน ทำงานและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างง่าย ๆ ให้เด็กเข้าใจข้อตกลงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ฝึกให้เด็กรู้จักอดทนรอคอยให้ถึงโอกาสของตน หัดให้เด็กรับฟังผู้อื่น ชื่นชมผู้อื่น (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 85) การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในการทำงาน การแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเหล่านี้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นลำดับ การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย เป็นพฤติกรรม การแสดงออกในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับได้ ผู้ที่มีการพัฒนาการด้านสังคมดีจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น สามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นเช่นเดียวกับตนเอง (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2547, หน้า 127) พฤติกรรมทางสังคมด้านบวกจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี เมื่อเด็กได้กระทำไปแล้วส่งผลสร้างความพอใจและเป็นที่นิยมชมชอบของผู้อื่นและเป็นพื้นฐานของการสร้างคุณค่าในตัวเอง การที่เด็กมีความสัมพันธ์อันดี จะช่วยให้เด็กเป็นที่รักของเพื่อน ๆ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปรารถนาที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นเพิ่มขึ้นการแสดงออกต่อผู้อื่น ด้วยการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือใน

การทำกิจกรรมต่าง ๆ อันจะนำมาซึ่งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น รู้จักการแบ่งปันและการให้ตลอดจนการเสียสละสิ่งเหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงลำดับการพัฒนาพฤติกรรมด้านสังคมที่เด็กแสดงต่อผู้อื่น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถพัฒนาพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัย เพราะการจัดกิจกรรมเป็นการเรียนการสอนภายใต้บรรยากาศที่เป็นมิตร มีอิสระเสรี ให้เกียรติให้ความสำคัญแก่เด็กในฐานะคนคนหนึ่ง ที่มีสิทธิเท่าเทียมกันทุกคน สร้างความรู้สึกที่มั่นคงกล้าคิด กล้าแสดงกล้าลงมือทำ มีครูผู้สอนเป็นผู้คอยให้ความสนับสนุน คอยช่วยเหลือ เมื่อเด็กต้องการ ครูจะไม่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ แต่จะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่เอื้อให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องราวที่เป็นความสนใจและท้าทายความสามารถของเด็ก ให้โอกาสเด็กได้ค้นพบและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงกับ สิ่งของ เรื่องราว สถานที่บุคคลและเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในชุมชนของเด็ก (น้ำผึ้ง เลหาบุตร, 2560, หน้า 35-50) ซึ่งสอดคล้องกับ แคทซ์ และชาร์ด (ปัทมา ศุภกานี, 2545, หน้า 30) ที่กล่าวถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการว่า เป็นการศึกษาอย่างลึกซึ้งในหัวข้อที่เด็กสนใจ มีคุณค่าในการเรียนรู้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการมีความเกี่ยวข้องในการพัฒนาสติปัญญา การศึกษาวิชาต่าง ๆ ทักษะทางสังคม ความสามารถ รวมถึงเน้นการทำงานร่วมกัน ซึ่งมีระยะต่าง ๆ ของโครงการ (Phase of Project Work) ได้แก่ ระยะที่ 1 วางแผนเริ่มต้นโครงการ (Planning and Getting Started) ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ (Project in Progress) และระยะที่ 3 คิดทบทวนและสรุป (Reflection and Conclusions) เพื่อให้เด็กมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมขึ้นอยู่กับความสนใจและความต้องการของเด็ก ครูสามารถยืดหยุ่นเวลาให้กับเด็กได้ตามความสนใจ นอกจากนี้แนวคิดแบบพิพฒณนิยมของ จอห์น ดิวอี้ (ปัทมา ศุภกานี, 2545, หน้า 31) ยังได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์แบบโครงการสามารถช่วยส่งเสริม ความร่วมมือโดยเน้นที่การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่า การแข่งขัน ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมและเปิดโอกาสให้เด็กได้อยู่ในกลุ่มและทำงานร่วมกันกับเพื่อนอีกด้วย

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความต่างกันหรือไม่ พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ขณะได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างไร พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการของเด็กปฐมวัย ผ่านเกณฑ์ระดับใด ผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการพัฒนาพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

อันเป็นประโยชน์ต่อการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา แผนกปฐมวัย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 156 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา แผนกปฐมวัย จำนวน 25 คน ได้จากกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยเด็กปฐมวัยทุกห้องมีพัฒนาการใกล้เคียงกัน และอยู่ในบริบทเดียวกัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

3.1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ มีวิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ

3.1.2 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ประกอบด้วย ขั้นตอนดำเนินกิจกรรมเป็น 3 ระยะของโครงการ

3.1.3 นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการเรียนรู้ ผลการประเมินคุณภาพพบว่า มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$)

3.1.4 ผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการตามที่ได้ปรับปรุงเหมาะสมแล้ว ไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

3.2 แบบประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย มีวิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

3.2.2 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย โดยพิจารณาให้คะแนนคุณภาพของพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคม เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง คุณภาพดี

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง คุณภาพพอใช้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง คุณภาพควรปรับปรุง

การแปลความหมายระดับคุณภาพพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์เป็น 3 ระดับคุณภาพ ดังต่อไปนี้

ร้อยละ 80-100 หมายถึง ดี

ร้อยละ 35-79 หมายถึง พอใช้

ร้อยละ 0-34 หมายถึง ควรปรับปรุง

ซึ่งเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ตามพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

3.2.3 นำแบบประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม จำนวน 3 คน ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00

3.2.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.71

3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย มีวิธีการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย

3.3.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย โดยให้มีประเด็นการสังเกตพฤติกรรมสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย สำหรับใช้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมเมื่อเด็กร่วมทำกิจกรรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (ผู้วิจัยจัดบันทึกในเวลาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทุกครั้ง รวม 10 ครั้ง)

3.3.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว (Pre Experimental Design) แบบวัดก่อนและหลังการทดลอง โดยผู้วิจัยทดลองจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองตามแผนการจัดประสบการณ์แบบโครงการที่สร้างขึ้น ดังนี้

ขึ้นก่อนการทดลอง ผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ด้วยแบบประเมินพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 45–60 นาที โดยสามารถยืดหยุ่นได้ตามความสนใจของเด็ก

ขึ้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการกับกลุ่มตัวอย่างโดยโครงการที่ใช้ดำเนินกิจกรรมมี 1 โครงการ คือ “ภาพยนตร์อารมณ์ดีของเรา” ตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 10 แผน ใช้เวลา 10 วัน วันละ 1 ชั่วโมง 30 นาที รวมเวลาทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง (ยืดหยุ่นเวลาได้ตามความสนใจของเด็ก) ระหว่างการทดลองแต่ละแผน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลพฤติกรรมที่แสดงออกถึงพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้การสังเกต การซักถาม และการตรวจผลงาน พร้อมบันทึกผลในแบบบันทึกพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้น

ขึ้นหลังการทดลอง ผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ด้วยแบบประเมินพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นคะแนนหลัง การทดลอง (Posttest) ระยะเวลาและวิธีการเหมือนกับขึ้นก่อนการทดลอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยจากแบบประเมินพฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านสังคมก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent samples t-test) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Content analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ จำแนกเป็น 4 ด้าน (n=25)

พัฒนาการด้านสังคม	คะแนนเต็ม	ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การช่วยเหลือ	9	4.40	1.00	7.64	0.86	12.78*
2. การให้ความร่วมมือ	9	4.24	1.27	8.48	0.71	13.35*
3. การปฏิสัมพันธ์	9	4.76	0.97	8.72	0.46	18.03*
4. การกล้าแสดงออก	9	5.80	1.80	8.68	0.48	8.28*
เฉลี่ย	36	19.20	2.71	33.52	1.73	19.88*
ร้อยละ	-	53.33	-	93.11	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05; $t_{0.05, df = 24}$ (1-tailed) = 1.7109

จากตาราง 1 ผลเปรียบเทียบพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ พบว่า พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย หลังการได้รับประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ สูงกว่า ก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ก่อนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ มีค่าเฉลี่ย 19.20 คิดเป็นร้อยละ 53.33 และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ มีค่าเฉลี่ย 33.52 คิดเป็นร้อยละ 93.11

2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ มีพัฒนาการด้านสังคมที่ดีขึ้น ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 93.11

จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มทดลองด้วยตนเอง พบว่า ในวันแรกของการนำเสนอหัวข้อโครงการ เด็กไม่มีความมั่นใจ และกล้าแสดงความคิดเห็น เด็กทุกคนเงียบเมื่อคุณครูมีคำถามเรื่องความชอบในเรื่องที่เด็กต้องการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงต้องนำเสนอหรือพูดคุยในหัวข้อที่ใกล้ตัวเด็ก ความสนใจต่าง ๆ ที่มีอยู่นอกห้องและโรงเรียน ให้เด็กพูดคุยเรื่องที่สนใจโดยยกมือเพื่อแสดงความคิดเห็นของแต่ละคน จากนั้นเมื่อทุกคนได้รับ

พักการสนทนาพูดคุยสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยนำเสนอข้อสรุปรายด้านแต่ละระยะของโครงการได้ ดังนี้

ระยะเริ่มต้นโครงการ ในระยะนี้เด็กยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือถ่ายทอดเรื่องราวสิ่งที่สนใจออกมาด้วยการนำเสนอประสบการณ์ด้วยการบอกเล่า อธิบาย และอภิปรายร่วมกันเป็นกลุ่ม คุณครูจึงเริ่มต้นโครงการโดยการกระตุ้นเด็ก ๆ ด้วยจัดกิจกรรมศิลปะ การวาดภาพระบายสี ให้เด็ก ๆ ได้ระดมความคิด บอกเล่าเรื่องราวของแต่ละคนที่อยากเรียนรู้ และนำผลงานของตนเองเสนอเป็นแผนผังความคิดเป็นกลุ่ม คุณครูเป็นผู้แนะนำรูปแบบแผนผังความคิดให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ ในระยะนี้ จากนั้นเด็ก ๆ นำเสนอโดยการอภิปรายเป็นกลุ่ม เพื่อสรุปประเด็นหัวข้อส่วนใหญ่ที่เด็กสนใจมากที่สุด จากนั้นผู้วิจัยและเด็ก ๆ ร่วมกันนำเสนอชื่อของโครงการ ได้หัวข้อเรื่อง ภาพยนตร์อารมณ์ดีของเรา ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 การเลือกหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ตามที่เด็กสนใจ

ระยะพัฒนาโครงการ ใช้เวลาในการเรียนรู้ 6 วัน เด็กร่วมกันสืบค้นประเด็นหัวข้อเรื่องที่เด็กสนใจ เพื่อทดสอบและสืบค้นสมมติฐานที่เลือกไว้ในระยะแรก เด็กเรียนรู้การมีวินัย สามารถรับผิดชอบให้ความร่วมมือดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียน สามารถเล่นและให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการทำงานหรือกิจกรรมแบบร่วมมือร่วมใจได้ เด็กสามารถคิดรวบยอด คิดริเริ่มในการระบุปัญหาสร้างทางเลือกและคิดยืดหยุ่นเลือกวิธีในการแก้ปัญหา และเด็กตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น เปลี่ยนแปลง เห็นถึง

การพัฒนาพัฒนาการด้านสังคมด้วยการทำงานร่วมกันได้ ดังภาพประกอบ 3 และ 4

ภาพประกอบ 3 เด็กประดิษฐ์โรงภาพยนตร์จำลองด้วยกันเป็นกลุ่ม

ภาพประกอบ 4 เด็ก ๆ แต่งกายเป็นนักแสดงตามจินตนาการร่วมกับเพื่อน ๆ เป็นกลุ่ม

ระยะสรุปโครงการ เด็กร่วมกันนำเสนอผลงานต่าง ๆ สามารถถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เด็กร่วมมือออกแบบรูปแบบการจัดสถานที่ วางแผนในการทำงานกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย เด็กสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการร่วมจัดสถานที่และผลงานของห้อง ในระยะนี้คุณครูให้เด็กสรุปการเรียนรู้ที่เด็กได้เรียนรู้ โดยเลือกผลงานของแต่ละกลุ่มที่สมาชิกในกลุ่มลงความเห็น ทุกคนชอบมากที่สุดบันทึกเป็นคลิปความประทับใจผลงานต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ ดังภาพประกอบ 5 และ 6

ภาพประกอบ 5 เด็กและครูช่วยกันจัดสถานที่โรงภาพยนตร์
เสมือนจริงจากการเรียนรู้ที่เด็กได้รับ

ภาพประกอบ 6 เด็ก ผู้ปกครอง และครูรับชมศิลปผลงาน
ของเด็กในทุกระยะของโครงการ
ร่วมกันในโรงภาพยนตร์

จากการเก็บข้อมูลบันทึกการสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการ
ด้านสังคม พบว่า เด็ก ๆ มีการพัฒนาขึ้นทั้ง 4 ด้าน โดยสรุปผล
การสังเกตในแต่ละด้านได้ ดังนี้

1. การช่วยเหลือ

เด็ก ๆ มีน้ำใจต่อกันในการเตรียมห้องเรียน สำหรับ
แสดงผลงานร่วมกัน เด็ก ๆ เอื้อเฟื้อในการให้คำแนะนำเพื่อน
ที่ยืนนิ่ง ๆ ซึ่งไม่ได้ช่วยเพื่อนคนอื่น ด้วยการสนับสนุนสิ่งของ
เช่น ยื่นกรรไกรให้เพื่อนช่วยตัดกระดาษตกแต่ง เด็กช่วยกัน
ยกโต๊ะปรับห้องเรียนที่ไม่ใช้งานให้เป็นโรงภาพยนตร์ และบางคน
ยื่นผ้าเช็ดโต๊ะให้เพื่อน เป็นต้น ซึ่งเด็ก ๆ ช่วยเหลือเพื่อนใน
การหยิบอุปกรณ์สิ่งของที่ต้องใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้
เพื่อนปฏิบัติกิจกรรมได้ประสบความสำเร็จ ตลอดจนกระทั่ง
เด็ก ๆ ช่วยเก็บอุปกรณ์อย่างเรียบร้อยหลังทำกิจกรรม

2. การให้ความร่วมมือ

การแสดงออกของเด็ก ๆ ในการยอมรับฟังเด็กยอมรับ
ข้อตกลงของกลุ่มก่อนช่วยกันเตรียมความพร้อมของการนำเสนอ
ผลงานเด็ก ๆ ปฏิบัติตามกฎ-กติกาในการทำกิจกรรมภายในกลุ่ม
เด็ก ๆ ทำหน้าที่ของตนในกลุ่มด้วยความเต็มใจ และให้ความร่วมมือ

ในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มกับเพื่อนจนสำเร็จเกือบทุกคน
แต่มีเด็กบางคน ที่คุณครูต้องคอยแนะนำบ้างเป็นบางครั้ง

3. การปฏิสัมพันธ์

เด็ก ๆ มีพฤติกรรมที่ยอมรับฟังและสามารถทำงาน
ร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย เช่น เด็กบอกให้เพื่อน ๆ
ช่วยกันจัดโต๊ะ เก้าอี้ เป็นอันดับแรก และเพื่อน ๆ ก็ช่วยกัน
ด้วยความเต็มใจ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการปฏิบัติตนเป็นผู้นำ
และผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยการให้คำแนะนำเพื่อน
ในการทำกิจกรรมและเข้าใจหน้าที่ของตนในฐานะเป็นสมาชิกกลุ่ม
มีความประนีประนอมแก้ไขปัญหามาโดยปราศจากการใช้
ความรุนแรง พุดคุยกันในขณะที่ร่วมกิจกรรม

4. การกล้าแสดงออก

เด็ก ๆ มีพฤติกรรมของเด็กที่กล้าตัดสินใจและกล้า
แก้ปัญหาด้วยตนเอง เด็ก ๆ สามารถแสดงออกทางวาจาและ
ท่าทางด้วยความมั่นใจ มองและสบตาผู้อื่นในขณะที่พูดหรือแสดงออก
และเด็ก ๆ สามารถบอกหรือแสดงความรู้สึกของตนให้ผู้อื่น
รับรู้ด้วยความมั่นใจ ทำให้การแสดงผลงานผ่านไปด้วยความ
ประทับใจของทุกคน ผู้ปกครองได้เห็นถึงความสามารถ
และการทำกิจกรรมร่วมกันของเด็ก ๆ ในวันแสดงผลงานโครงการ

อภิปรายผล

พัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ซึ่งมีผลการเปรียบเทียบหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
แบบโครงการ คิดเป็นร้อยละ 93.11 และหลังจัดประสบการณ์
การเรียนรู้แบบโครงการสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์
การเรียนรู้แบบโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เนื่องจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของคุณครูช่วยใน
การพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย
ประเด็น 4 ได้แก่ 1) การช่วยเหลือ 2) การให้ความร่วมมือ
3) การปฏิสัมพันธ์ และ 4) การกล้าแสดงออก เพราะผู้วิจัย
จัดกิจกรรมโดยแบ่งให้เด็กทำงานกลุ่ม ทั้ง 3 ระยะของการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เด็กทำกิจกรรมร่วมกัน
อย่างมีเป้าหมาย กล้าตัดสินใจ กำหนดข้อตกลง ปฏิบัติตาม
กฎ-กติกาในการทำกิจกรรมภายในกลุ่ม การมีน้ำใจต่อผู้อื่น
รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การให้คำแนะนำหรือสนับสนุน
มีความประนีประนอม กล้าแก้ปัญหาโดยปราศจากการใช้
ความรุนแรง และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมร่วมกัน

จนสำเร็จ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันเป็นกลุ่ม ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (Erikson, 1993, pp. 23–47) สังคมของเด็กอายุระหว่าง 3–6 ปี เด็กจะพยายามสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง สามารถแสดงความรู้สึกและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ เด็กสามารถพัฒนาความช่วยเหลือ ความร่วมมือ เป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดีได้ ส่งผลให้เกิดความคิด และจินตนาการ กล้าแสดงออกมากขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

การพัฒนาพัฒนาการด้านสังคมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ตนเองสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยปราศจากปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก หากครูไม่ตระหนักในการพัฒนาหรือฝึกฝนพัฒนาพัฒนาการด้านสังคมน้อยมาก ปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องจากเด็ก ๆ มาจากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของครอบครัวที่แตกต่างกัน การอยู่ร่วมกันในห้องเรียนที่มีเด็กเป็นจำนวนมาก ครูจึงเป็นผู้สำคัญที่คอยแนะนำและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาให้เด็ก มีพัฒนาการด้านสังคมอยู่ร่วมกันในห้องเรียนอย่างมีน้ำใจ เอื้ออาทร มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกัน งานวิจัยที่เห็นผลการพัฒนาพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นที่ประจักษ์ เกิดจากครูผู้สอนมีการออกแบบกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาพัฒนาการด้านสังคมจนเกิดผลที่แตกต่างอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ Benish & Bramlett (2011, pp. 1–17) ศึกษาเรื่อง การใช้เรื่องราวทางสังคมที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางบวกของเด็กวัยอนุบาลที่มีพัฒนาการปกติ วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้เรื่องราวทางสังคมที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางบวกของเด็กวัยอนุบาลที่มีพัฒนาการปกติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนก่อนวัยเรียน อายุ 4 ปี 3 คน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การใช้เรื่องราวทางสังคมทำให้เด็กทั้ง 3 คน มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนดีขึ้น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน มีการช่วยเหลือให้ความร่วมมือต่อผู้อื่น ปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน นำมาสู่การแสดงออกที่ดีต่อผู้อื่นตลอดทั้ง 3 ระยะของโครงการ ระหว่าง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะเห็นการพัฒนาของเด็กปฐมวัย และพบปัญหาที่ครูต้องช่วยแนะนำและจัดการปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนครูสังเกตการแก้ปัญหาของเด็กด้วยตนเองที่แสดงศักยภาพความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีร่วมกันในกลุ่ม การพัฒนาพัฒนาการด้านสังคมเหล่านี้สอดคล้องกับ Mclean (1992, p. 57) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการเป็นวิธีการสอนที่สามารถทำให้เด็กแสดงออกถึงความสามารถที่หลากหลายเกี่ยวกับการศึกษาอบรมให้เด็กเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่เปิดกว้างและส่งเสริมความร่วมมือ โดยเน้นที่การช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่าการแข่งขัน เมื่อครูมีกระบวนการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมหรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีการบูรณาการกิจกรรมที่หลากหลายร่วมด้วย จะยิ่งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ชัดเจนตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ น้ำผึ้ง เลหาบุตร (2560, หน้า 133–139) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และทักษะทางสังคมโดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการสำหรับเด็กปฐมวัย วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ 2) ศึกษาพัฒนาการของทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ 3) ศึกษาความคิดเห็นของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 28 คน โรงเรียนวัดปริตราราม (มณีศิริวรณ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลจากการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ มีพัฒนาการความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี โดยด้านการปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ มีพัฒนาการของทักษะทางสังคมอยู่ในระดับดี โดยด้านการให้ความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ 3) เด็กปฐมวัยมีความคิดเห็นต่อการจัดประสบการณ์โดยภาพรวมเห็นด้วย อยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการเป็นกิจกรรมที่เด็ก ๆ ได้เข้ากลุ่มทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการให้กับเด็กปฐมวัย ควรดำเนินการให้ครบ 3 ระยะ กล่าวคือ ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ เป็นระยะที่สังเกตพฤติกรรมและบันทึกปัญหาต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพ และความสามารถของเด็ก ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของเด็ก ๆ นำไปสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัย และระยะที่ 3 สรุปโครงการ เพื่อประเมินว่าเด็กเกิดการพัฒนาตามกระบวนการของแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการหรือไม่ อย่างไร

2. ควรนำการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการกับการพัฒนาความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านพัฒนาการอารมณ์-จิตใจ เป็นต้น

3. ควรนำการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการไปใช้กับระดับการศึกษาอื่น ๆ หรือนำไปใช้ร่วมกับวิชาอื่น ๆ ในระดับที่สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2547). *คู่มือเลี้ยงลูกวัยอนุบาลให้เก่งฉลาดเป็นคนดีมีคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สนุกอ่าน.
- น้ำผึ้ง เลหาบุตร. (2560). *การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และทักษะทางสังคม โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบโครงการ สำหรับเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปัทมา ศุภกานเณร. (2545). *การศึกษาพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอพีกราฟฟิกส์ดีไซน์.
- โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา. (2566ก). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2566*. นครศรีธรรมราช: โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา (มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย).
- _____. (2566ข). *หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560)*. นครศรีธรรมราช: โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา (มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย).
- _____. (2567). *แผนการจัดประสบการณ์ ปีการศึกษา 2567*. นครศรีธรรมราช: โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา (มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย).
- Benish, T. M., & Bramlett, R. K. (2011). Using social stories to decrease aggression and increase positive peer interactions in normally developing pre-school children. *Educational Psychology in Practice*, 27(1), 1–17.
- Erikson, E. H. (1993). *Childhood and Society*. New York: Morton.
- McLean, L. D. (1992). *Cooperative learning : Theory to practice in the young child's classroom*. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED343667>